

SZCZEGÓŁOWY PROGRAM PRAKTYK ZAWODOWYCH

Kod przedmiotu	
Kierunek	Pedagogika, moduł: pedagogika opiekuńczo-wychowawcza z organizacją pomocy psychologiczno-pedagogicznej
Profil kształcenia	praktyczny
Semestr	I STOPIEŃ /SEMESTR VI – 250 godz. dydaktycznych
Rodzaj praktyk (np. kierunkowa podstawowa/kierunkowa pogłębiająca /dyplomowa)	praktyka dyplomowa
Opiekun praktyk	Dr Grażyna Cęcelek
Tryb studiów (studia stacjonarne, studia niestacjonarne)	studia stacjonarne studia niestacjonarne

Cele praktyk (ogólne i szczegółowe)

Cele ogólne:

1. Pogłębienie i poszerzenie umiejętności zdobytych przez studenta w czasie studiów i nabycie nowych umiejętności poprzez praktyczne rozwiązywanie rzeczywistych zadań zawodowych.
2. Doskonalenie zawodowe poprzez konfrontację przygotowania teoretycznego z praktyką, poszerzenie wiedzy zdobytej w czasie studiów.
3. Nabycie umiejętności i zachowań potrzebnych w środowisku pracy (praca w zespole, należyty stosunek do pracy i innych współuczestników, z którymi praca jest wykonywana).
4. Zapoznanie z organizacją i funkcjonowaniem instytucji oraz stanowisk związanych z realizacją zadań bezpośrednio powiązanych z kierunkiem i modułem realizowanych studiów.
5. Zapoznanie z wyposażeniem technicznym, technologicznym i informatycznym instytucji.
6. Zapoznanie z techniką oraz procedurami prowadzenia dokumentacji na poszczególnych stanowiskach pracy.
7. Poznanie środowiska zawodowego, zasad etyki zawodowej, holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do osób w procesie realizacji praktyk zawodowych.
8. Zdobywanie doświadczenia związanego z pracą dydaktyczno-wychowawczą nauczyciela/opiekuna/wychowawcy i konfrontowanie nabytej wiedzy teoretycznej z rzeczywistością pedagogiczną i społeczną.
9. Przygotowanie do samodzielnej pracy oraz do podejmowania decyzji.
10. Kształcenie poczucia odpowiedzialności za wykonywaną pracę i podejmowane decyzje.
11. Zebranie materiałów lub przeprowadzenie badań na poziomie wystarczającym do przygotowania projektu dyplomowego.

Cele szczegółowe:

1. Dalsze rozwijanie zainteresowań pracą pedagogiczno-wychowawczą, terapeutyczną, korekcyjną i kompensacyjną w placówce opiekuńczo-wychowawczej oraz podstawami prawnymi tejże działalności.
2. Obserwowanie, interpretowanie zjawisk społecznych, projektowanie sposobów rozwiązywania problemów wychowawczych.
3. Próba konfrontacji teorii pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej z praktyką pedagogiczną, obserwowaną w miejscu realizacji praktyk; uzasadnianie planowanych rozwiązań pedagogicznych poprzez odwołanie się do literatury/osobistej wiedzy pedagogicznej.
4. Dalsze obserwowanie i prowadzenie zajęć wychowawczo – opiekuńczych w placówce oświatowej z wykorzystaniem zdobytej wiedzy w oparciu o samodzielnie sporządzone konspekty/projekty zajęć.
5. Kształtowanie umiejętności pracy z dziećmi, wychowanekami, podopiecznymi przejawiającymi różne dysfunkcje i trudności w funkcjonowaniu społecznym.
6. Kształtowanie odpowiedzialności za podejmowane decyzje, realizowane zadania oraz sposoby rozwiązywania różnych trudnych i problemowych sytuacji zachodzących w procesie o charakterze opiekuńczo-wychowawczym i terapeutycznym.
7. Rozwijanie indywidualnych zainteresowań i umiejętności badawczych studenta.
8. Świadome gromadzenie materiału empirycznego do założonej koncepcji projektu dyplomowego; współpraca z kadrą placówki.

Opis efektów uczenia się uzyskiwanych przez studenta w ramach praktyk

OPIS EFEKTU UCZENIA SIĘ		SYMBOL PRK (odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się)
WIEDZA („Student zna i rozumie...”)		
1	procedury organizowania procesu opiekuńczo-wychowawczego oraz o charakterze profilaktycznym i kompensacyjnym dla wychowanków i podopiecznych z uwzględnieniem aktualnych potrzeb determinowanych przez sytuacje zachodzące w grupach rówieśniczych i społecznych	PED1_W03
2	elementy struktury organizacyjnej placówki opiekuńczo-wychowawczej, szczegółowe zadania oraz cele działalności realizowanej przez placówkę, treści oraz podstawowe założenia statutu i planu pracy placówki, programu wychowawczo-profilaktycznego oraz programu realizacji zadań z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego, sposób funkcjonowania oraz organizację pracy dydaktycznej placówki opiekuńczo-wychowawczej, rodzaje dokumentacji działalności prowadzonej w placówce	PED1_W04 PED1_W05
3	podstawowe zasady zachowania higieny oraz bezpieczeństwa życia i zdrowia w placówce opiekuńczo-wychowawczej, w której odbywa praktykę oraz poza nią, a także zasady zdrowego stylu życia	PED1_W07
4	specyfikę potrzeb podopiecznych placówek opiekuńczo-wychowawczych; zwłaszcza przejawiających deficyty i dysfunkcje w funkcjonowaniu społecznym, specyfikę działań dydaktyczno-wychowawcze skierowanych do uczestników działalności opiekuńczo-wychowawczej i terapeutycznej; sposoby stymulowania ich aktywności poznawczej i społecznej	PED1_W09
5	metodykę prowadzenia zajęć opiekuńczo-wychowawczych; opracowywania scenariuszy zajęć z uwzględnieniem taksonomii oraz operacjonalizacji celów kształcenia; konstruowania projektów zajęć opiekuńczo-wychowawczych nastawionych na kształtowanie kompetencji społecznych u wychowanków	PED1_W12
6	działania służące optymalizacji procesu komunikacji interpersonalnej w środowisku opiekuńczo-wychowawczym, przesłanki konkretnych czynności służących upowszechnianiu komunikatów „Ja” oraz eliminowaniu komunikatów typu „Ty” z obszaru komunikowania się interpersonalnego	PED1_W13

7	szczegółowe założenia procesu diagnozowania pedagogicznego w oparciu o obiektywnie i profesjonalnie przeprowadzoną diagnozę pedagogiczną - z uwzględnieniem diagnozy mocnych i słabych stron wychowanka (diagnozy pozytywnej i negatywnej, diagnozy funkcjonalnej, a także opracowywania prognozy pozytywnej i negatywnej oraz propozycji działań naprawczych	PED1_W16
UMIĘTNOŚCI („Student potrafi...”)		
1	dokonać profesjonalnej (obiektywnej i szczegółowej) interpretacji oraz oceny problemów i trudności wychowanków i podopiecznych, ze zwróceniem szczególnej uwagi na sytuacje wymagające dokładnej diagnozy służącej zorganizowaniu niezwłocznej pomocy; wnikliwie interpretować oraz oceniać napotykaną w praktyce opiekuńczo-wychowawczej sytuację, zależności oraz trudności dotyczące zarówno procesu opieki i wychowania, jak też poziomu przystosowania społecznego wychowanków oraz specjalnych potrzeb edukacyjnych, zwłaszcza takie, które wymagają interwencji oraz działań o charakterze profilaktycznym i naprawczym, np. trudności w adaptacji do środowiska opiekuńczo-wychowawczego, trudności i niepowodzenia wychowawcze, zaburzenia w procesie przystosowania społecznego, konflikty zachodzące w grupie rówieśniczej, wykluczenie ze środowiska rówieśników	PED1_U01
2	dokonać diagnozy pedagogicznej problemów uczniów i wychowanków oraz zaprojektować działania służące rozwiązywaniu różnych trudnych sytuacji występujących w toku procesu opieki i wychowania z położeniem szczególnego nacisku na przewidywanie oraz prognozowanie przyszłych skutków podejmowanych działań	PED1_U02
3	konstruować scenariusze zajęć o charakterze opiekuńczo-wychowawczym, profilaktycznym, terapeutycznym, wykorzystując w tym celu adekwatne środki dydaktyczne oraz prowadzić w oparciu o nie zajęcia oraz serie zajęć o charakterze wychowawczo-opiekuńczym	PED1_U03
4	korzystać z nowych technologii informacyjnych, samodzielnie zdobywać wiedzę oraz umiejętności, służące realizacji procesu wychowawczo-opiekuńczego, doskonaląc tym samym własne umiejętności w tym zakresie	PED1_U04 PED1_U05
5	wypowiadać się z użyciem specjalistycznego języka edukacyjnego; na piśmie oraz słownie wyrażać własne refleksje, spostrzeżenia i sądy na temat sytuacji występujących w obszarze działalności pedagogicznej/ opiekuńczo-wychowawczej, której jest aktywnym uczestnikiem, przedstawić pomysły/sposoby na ich rozwiązywanie, dokonać pisemnej analizy indywidualnego przypadku oraz ustnie przedstawić argumentację co do sposobu przedstawionych propozycji rozwiązań	PED1_U06 PED1_U12
6	używać różnych kanałów komunikacyjnych, technik multimedialnych oraz nowoczesnych rozwiązań technologicznych w procesie projektowania oraz realizacji działalności opiekuńczo-wychowawczej, profilaktycznej, kompensacyjnej, terapeutycznej	PED1_U07
7	prezentować własne pomysły na optymalizację działalności realizowanej w placówce /propozycje służące doskonaleniu oddziaływań o charakterze wychowawczym/ dydaktycznym/ opiekuńczym - w oparciu o wnikliwą obserwację, profesjonalną diagnozę oraz poprawne wnioskowanie i rzeczową argumentację	PED1_U08
8	korzystając z różnorodnych możliwości (w tym również samokształcenia) samodzielnie zdobywać nową oraz pogłębiać posiadaną wiedzę służącą optymalizacji realizowanych przez siebie zadań w trakcie praktyki zawodowej	PED1_U09
9	opracowywać projekty zajęć edukacyjnych oraz organizować i realizować zajęcia oraz serie zajęć kształtujące różne umiejętności wychowawcze u wychowanków, np. postawę altruizmu, tolerancji, empatię, poczucie własnej wartości	PED1_U10

10	<p>podejmować praktyczne działania pedagogiczne służące eliminowaniu różnic pomiędzy wychowaniem i opieką wychowanków/podopiecznych zdrowych oraz niepełnosprawnych w oparciu o przeprowadzoną wielospecjalistyczną ocenę funkcjonowania ucznia oraz opracowany IPET (indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny)</p>	PED1_U11
11	<p>doskonalić swoje umiejętności z zakresu posługiwania się w działalności opiekuńczo-wychowawczej podstawowymi zasadami bezpieczeństwa fizycznego oraz psychicznego wychowanków/podopiecznych, a także z zakresu posługiwania się zasadami kodeksu etyki zawodowej w procesie opiekuńczo-wychowawczym; dostrzegać i interpretować wszelkie zachowanie niezgodne z zasadami etyki, proponując rozwiązania służące eliminowaniu takich sytuacji</p>	PED1_U13
12	<p>realizować zajęcia indywidualne oraz zespołowe wymagające umiejętności efektywnej współpracy w grupie, a także przejmować odpowiedzialność za powierzone zadania oraz efekty pracy zespołowej</p>	PED1_U14
<p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE („Student jest gotów do...”)</p>		
1	<p>identyfikowania poziomu swojej wiedzy, umiejętności i kompetencji na poziomie realizacji praktyki dyplomowej oraz podejmowania działań służących optymalizacji poziomu swojego przygotowania do realizacji działań zawodowych</p>	PED1_K01
2	<p>zaangażowania w proces współpracy placówki z rodzicami wychowanków i otoczeniem społecznym; efektywnej pracy w grupie oraz kierowania zespołem uczniów w celu realizacji określonych zadań</p>	PED1_K02 PED1_K03
3	<p>trafnego identyfikowania potrzeb wychowanków/podopiecznych oraz celów i konsekwencji oddziaływań podejmowanych wobec z obszaru realizowanego procesu opiekuńczo-wychowawczego i terapeutycznego, np. zajęć o charakterze profilaktycznym, kompensacyjnym; wykazywania inicjatywy w procesie podejmowania działań nastawionych na wyrównywanie szans życiowych uczestników procesów</p>	PED1_K04
4	<p>ponoszenia w pełni świadomej odpowiedzialności za poziom przygotowania do pracy opiekuńczo – wychowawczej z dziećmi, młodzieżą oraz osobami dorosłymi, a także do przewidywania ich skutków</p>	PED1_K05
5	<p>przestrzegania etyki zawodowej w realizacji swej działalności, odnajdywania się w różnych, czasem trudnych i skomplikowanych sytuacjach związanych z wykonywaniem zawodu wychowawcy-opiekuna, do prowadzenia wartościowej refleksji moralnej</p>	PED1_K06
6	<p>wykazywania inicjatywy w wyszukiwaniu oraz proponowaniu wprowadzania w proces realizowanych oddziaływań opiekuńczych i wychowawczych nowatorskich metod i form pracy w celu optymalizacji procesu realizowanego w placówkach edukacyjnych/ opiekuńczo- wychowawczych – przedstawiania różnych pomysłów nastawionych na przeciwdziałanie przemocy i agresji wśród wychowanków placówek, propagowanie zdrowego stylu życia; kształtowanie postawy zrozumienia empatii w stosunku do drugiego człowieka; do prezentowania własnych wniosków i spostrzeżeń z obszaru przebiegu procesów opiekuńczo-wychowawczych; do kształtowania takich umiejętności u innych uczestników tego procesu (wychowanków, podopiecznych, rodziców).</p>	PED1_K07
<p>Miejsca odbywania praktyk</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - świetlice środowiskowe, profilaktyczno-terapeutyczne, socjoterapeutyczne, bursy, internaty; - placówki edukacyjne /pomoc nauczyciela, pedagog szkolny, opiekun-wychowawca na świetlicy szkolnej/; 		

- placówki opiekuńczo-wychowawcze: domy dziecka, domy małego dziecka, pogotowia opiekuńcze, ośrodki adopcyjne, placówki wielofunkcyjne, środki diagnostyczno-konsultacyjne;
- pogotowia opiekuńcze, schroniska dla nieletnich, młodzieżowe ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, ośrodki terapii uzależnień;
- żłobki i sale zabaw dziecięcych;
- stowarzyszenia i fundacje zajmujące się działalnością opiekuńczą oraz profilaktyką i kompensacją społeczną;
- centra pomocy rodzinie, ośrodki pomocy społecznej i inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej;
- kluby seniora, domy pomocy społecznej, domy opieki nad seniorami, sanatoria, uniwersytety trzeciego wieku;
- organizacje pozarządowe prowadzące działalność opiekuńczo-wychowawczą, profilaktyczno-terapeutyczną oraz interwencyjną w sytuacjach kryzysowych;
- poradnie psychologiczno-pedagogiczne i rodzinne
- przedszkola, w tym: specjalne, integracyjne, z oddziałami specjalnymi lub integracyjnymi;
- szkoły podstawowe, w tym specjalne, integracyjne, z oddziałami przedszkolnymi, integracyjnymi, specjalnymi,
- szkoły ponadpodstawowe, w tym: specjalne, integracyjne, z oddziałami integracyjnymi, specjalnymi

Podstawowe elementy infrastrukturalne oraz elementy wyposażenia, w jakie musi być wyposażone miejsce odbywania praktyk:

1. Pomieszczenie lub stanowisko socjalne, umożliwiające higienę pracy - każdy etap praktyk.
2. Pomieszczenie i stanowisko pracy umożliwiające opracowywanie dokumentacji służącej realizacji praktyki oraz jej weryfikację przez zakładowego opiekuna praktyki, a także służące konsultacjom z opiekunem w zakresie przebiegu praktyki i trudności, które ewentualnie pojawiają się w trakcie jej przebiegu – każdy etap praktyki.
3. Dostęp do dokumentacji szkolnej oraz regulującej pracę w placówkach edukacyjnych, oświatowo-wychowawczych, opiekuńczo-wychowawczych i o charakterze resocjalizacyjnym - każdy etap praktyki.
4. **Dostęp** do dokumentów i danych umożliwiających zebranie danych do projektu dyplomowego – praktyka dyplomowa.

Weryfikacja efektów uczenia się oraz sposób obliczania oceny końcowej

1. Analiza i ocena dziennika praktyki – obrazującego przebieg tygodnia pracy, /potwierdzony przez opiekuna praktyki w placówce/ – zawierającego szczegółowe odtworzenie obserwowanych, hospitowanych i prowadzonych zajęć, własne uwagi, obserwacje i wnioski oraz opinię zakładowego opiekuna praktyki lub wniosku o zaliczenie praktyki zawodowej –
OCENA DZ x 0,2 (EFEKTY: PED1_W03; PED1_W04; PED1_W05; PED1_W07; PED1_W09; PED1_W12; PED1_W13; PED1_W16; PED1_U01; PED1_U02)
2. Analiza i ocena dokumentacji praktyki(portfolia zawierające następujące dokumenty):
  - Załącznik 1 C. Sprawozdanie z odbytych praktyk
  - Załącznik 2 C. Raport z odbytych praktyk
  - Załącznik 3 C. Samoocena osiągniętych w ramach praktyki pedagogicznej efektów uczenia się
  - Załącznik 4 C. Ankieta ewaluacyjna
  - Załącznik 5 C. Karta obserwacji zajęć (lekcji). Zajęcia (lekcję) prowadzi nauczyciel, obserwuje student
  - - 2 SZT.
  - Załącznik 6 C. Karta obserwacji i oceny zajęć (lekcji). Zajęcia (lekcje) prowadzi student, obserwuje i ocenia nauczyciel
  - - 2 SZT.

- Załącznik 7 C. Ramowy scenariusz zajęć (lekcji) prowadzonych przez studenta
- - 2 SZT.
- Załącznik 8 C. Analiza indywidualnego przypadku
- - 1 SZT.
- Załącznik 9 C. Projekt edukacyjny –
OCENA DOK x 0,2 (EFEKTY: PED1_W03; PED1_W04; PED1_W05; PED1_W07; PED1_W09; PED1_W12; PED1_W13; PED1_W16; PED1_U01; PED1_U02; PED1_U03; PED1_U04; PED1_U05; PED1_K01; PED1_K05)

3. EGZAMIN PROBLEMOWY – TEORETYCZNY I PRAKTYCZNY (NA BAZIE PROJEKTU DYPLOMOWEGO) wykazanie się przez studenta odpowiednią wiedzą, umiejętnościami oraz kompetencjami nabytymi podczas realizacji praktyki zgodnie z wymaganiami zdefiniowanymi przez efekty kształcenia przedstawionymi w programie praktyk –
OCENA M x 0,6 (EFEKTY: PED1_W03; PED1_W04; PED1_W05; PED1_W07; PED1_W09; PED1_W12; PED1_W13; PED1_W16; PED1_U01; PED1_U02; PED1_U03; PED1_U04; PED1_U05; PED1_U06; PED1_U12; PED1_U07; PED1_U08; PED1_U09; PED1_U10; PED1_U11; PED1_U13; PED1_U14; PED1_K01; PED1_K02; PED1_K03; PED1_K04; PED1_K05; PED1_K06; PED1_K07)

Ocena końcowa z praktyk jest ŚREDNIĄ WAŻONĄ obliczoną wg następującego wzoru:

OCENA KOŃCOWA = DZ x 0,2 + DOK x 0,2 + EGZ x 0,6

- DZ – dziennik praktyk wraz z opinią opiekuna zakładowego praktyk
- DK – dokumenty obowiązujące na etapie praktyki kierunkowej podstawowej
- EGZ – egzamin problemowy - teoretyczny i praktyczny (na bazie projektu dyplomowego) weryfikujący efekty uczenia się nabyte w trakcie realizacji praktyki zawodowej z uwzględnieniem wszystkich jej etapów (kierunkowej podstawowej, kierunkowej pogłębiającej oraz dyplomowej)

Skala ocen:

bardzo dobry (5)
dobry plus (4,5)
dobry (4)
dostateczny plus (3,5)
dostateczny (3)
niedostateczny (2)

Ocena ustalana powinna być na podstawie następującej skali:

Poniżej 55.00 % - ocena 2
55.00 % i więcej - ocena 3
60.00 % i więcej - ocena 3,5
70.00 % i więcej - ocena 4
80.00 % i więcej - ocena 4,5
90.00 % i więcej - ocena 5

Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)	Obciążenie studenta (h)	
	STAC.	NIESTAC.
Forma nakładu pracy studenta		
1. Udział w zajęciach teoretycznych – wykłady (zgodnie z planem studiów)	-	-
2. Udział w zajęciach praktycznych – ćwiczenia, laboratoria, warsztaty, lektoriaty itp. (zgodnie z planem studiów)	250	250
3. Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego (1+2)	250	250
4. Praca własna (np. czytanie literatury, powtarzanie materiału, prace domowe i projektowe)	-	-
Sumaryczne obciążenie pracą studenta (h):	250	250
Suma punktów ECTS (zgodnie z planem studiów – „ECTS” w siatce):	10	10

Uwagi

